

Social Media? Hartstikke leuk! Maar.....BLIJF FF DENKEN

Voor ouders, verzorgers, begeleiders en leerkrachten die te maken hebben met kinderen rond de 9-12 jaar

Bij film <https://youtu.be/IdNW9D57WH8>

Inleiding:

Kinderen hebben al op jonge leeftijd bijna allemaal een smartphone. Het lijkt soms wel of ze de hele dag in contact zijn met elkaar en met de wereld....Appen, Instagram, TIKTOK....

Social Media is hartstikke leuk: je leert nieuwe mensen kennen; de wereld is groter dan alleen je klas of buurt; je komt dingen tegen die je aan het denken zetten; je wereld verbreedt zich. Allemaal zaken die heel goed zijn in de fase van identiteitsontwikkeling waarin deze jongeren zich bevinden. Helaas kent het ook een keerzijde..... Door het algemene gebruik van Social Media worden jongeren ook op jonge leeftijd al geconfronteerd met zaken als pesten, goed over moeten komen, vragen naar foto's en zelfs naaktfoto's door onbekenden tot en met chantage met compromitterende foto's en gedwongen afspraakjes met vreemden.

In mijn therapiepraktijk kom ik regelmatig problemen in het telefoongebruik tegen bij jongeren van 9-12 jaar. Ze verkennen de wereld, maar zijn zich nog totaal niet bewust van de gevaren die ook een onderdeel zijn van de wereld om ze heen. En zeker op Social Media, waar iedereen vrij anoniem rond kan scharrelen.

Samen met 2 jongeren die geconfronteerd werden in hun omgeving met de gevaren van Social Media hebben we het plan uitgevoerd om meer voorlichting te gaan geven. Dit hebben we vanuit verschillende kanten uitgevoerd:

- Theoretisch:
 - o voor de juffen, meesters en ouders om te bespreken
 - o met informatie, maar ook handige tips
- Praktisch:
 - o door een leuk filmpje te maken voor de jongeren zelf, hun ouders en leerkrachten met tips van de YouTube ster Madee Fleur (ervaringsdeskundige dus)
 - o Door het probleem eenvoudig te behandelen: het filmpje geeft een aanzet tot verder gesprek. Voor onderwijskrachten géén lesbrieven die veel tijd kosten, maar kort en krachtig. Voor ouders een mooie aanzet tot gesprek. **Práát erover met elkaar!**

Voor ouders, verzorgers, begeleiders, meesters en juffen

Alleen het gevaar zorgt voor gevaar

Hoe bespreek je eigenlijk het gebruik van Social Media met jongeren? Allereerst door ze vooral te bevestigen in het leuke ervan! Kijk eens mee met het kind! Ga als leerkracht eens een rondje YouTube doen! Het is een ingang om met elkaar in gesprek te komen. Alleen wijzen op de gevaren heeft echt niet zoveel zin!

Social Media? Hartstikke leuk! Maar.....BLIJF FF DENKEN

Hoe dan wel? Vanuit begrip, vanuit basisbehoeften, bewust maken en in vertrouwen.

1. Vanuit begrip!

Daarvoor ga je een slag dieper en stel je jezelf de vraag waarom jongeren zo graag in contact zijn met de wereld om hen heen. Dan ga je ook begrijpen waarom die telefoon zo'n groot ding voor ze is. Om dit te begrijpen een stukje theorie:

9-12 jaar: prépubertijd-pubertijd. Kenmerkt zich door de behoefte om te groeien naar zelfstandigheid en zich los te maken van het kindzijn en lossen te komen van ouders/verzorgers. De centrale vragen voor hen zijn:

- *wie ben ik?*
- *Wat wil ik?*
- *Waar voel ik me goed bij?*

Ze gaan de wereld breder ontdekken om dit te onderzoeken. Gevaar wordt in deze leeftijd niet altijd herkend of erkent: alles voelt spannend. "Ik ben mijn eigen wereld aan het ontdekken!"

2. Vanuit basisbehoeften

2 basisbehoeften zijn leidend:

- De behoefte om ergens bij te horen (onderdeel zijn van een groter geheel)
- De behoefte om gezien te worden

En waar kun je alles vinden over de wereld in alle facetten? Waar hoor je erbij of krijg je het gevoel erbij te horen? Juist: op internet en Social Media. Zeker Social Media speelt in op deze algemene basisbehoeften. Je hoort erbij als je in een bepaalde groep op Insta zit of op TIKTOK! En als je daar dan óók nog eens contacten opdoet die je leuk en aardig vinden? TOP! Toch?

Ouders en leerkrachten stel jezelf eens de volgende vragen:

- *hoort ieder kind er wel voldoende bij?*
- *Wordt ieder kind voldoende gezien?*
- *Kun je dat versterken misschien?*

Denk er eens over na. En vraag kinderen eens wat ze fijn vinden, waarin ze zichzelf gezien voelen! Onderneem eens wat met ze..... En denk daarbij dan niet direct aan pretparken bezoeken of winkelen. Juist niet!!!! Denk aan kleine dingetjes: stukje wandelen of fietsen; samen de planten verzorgen; even een gesprekje voeren; foto's bekijken met elkaar; een speciaal taakje laten doen voor je; een extra aai over de bol.....

3. Maak bewust!

Kinderen hebben vooral veel te leren in het gebruiken van Social Media. Daar ligt een taak voor ouders, verzorgers maar ook leerkrachten. Het filmpje op YouTube dat we gemaakt hebben kan een ingang zijn.

Social Media? Hartstikke leuk! Maar.....BLIJF FF DENKEN

Verdere praktische tips (ook te zien in filmpje):

- **Leer** kinderen als ze een smartphone gaan gebruiken wat volgend de wet wel en niet mag (eigen account aanmaken mag vaak pas zonder toestemming van ouders vanaf 16 jaar! Foto's plaatsen van anderen zonder toestemming mag niet!) En dat je dus strafbaar bent als je de wet overtreedt. Zet het op papier voor ze (zichtbaar op een rijtje).
- **Bespreek** regelmatig met elkaar wat het kind graag wil. Wat kan en niet kan (wees niet te star! En wordt vooral niet boos of ga met het vingertje wijzen. Reageer vanuit begrip en wijs op gevaren die ze niet kennen) Stel wel duidelijke grenzen. Dat zijn jouw 'wetten'.
- **Leer** kinderen over de cirkels van nabijheid. Dit doe je niet door ze dingen te vertellen, maar vooral door vragen te stellen. Zet het eigen denkproces aan! Vragen die je kunt stellen:
 - o Wie laat je dichtbij je komen in de realiteit (thuis, op straat, op school, in de stad)?
 - o Waar let je op?
 - o Hoe gaat dat op de telefoon? Kun je iemand zien en horen? Kun je erop vertrouwen dat iemand is wat hij of zij zegt?
 - o Hoe dichtbij laat je iemand dan bij je komen?
 - o Deel je je gedachten met een persoon die je niet zo goed kent? Deel je foto's? Doe je dat ook met onbekenden op straat die je tegen komt?
 - o Met wie spreek je af? Is het handig om met iemand af te spreken? Zo ja: waar doe je dat?
- **Spreek af** dat je regelmatig samen de Social Media checkt met elkaar. Let erop dat:
 - o Je kind niet zomaar een account aanmaakt.
 - o Dat een account goed ingesteld is (bijvoorbeeld de instellingen nooit op openbaar zetten. Zorg er zo voor dat alleen vrienden en bekenden berichten kunnen zien).
 - o Je kind geen foto's plaatst die herleiden naar een thuisadres.
 - o Je kind geen foto's plaatst van anderen zonder te vragen of dat oké is aan de ander.

4. Bouw een vertrouwensband op

Door de gesprekken over het gebruik van de telefoon, en dan met name gericht op Social Media, prettig te houden bouw je met een kind/jongere een vertrouwensband op. Dus probeer niet vanuit schrik, emoties en boosheid te reageren. Juist als je schrikt van wat je tegenkomt is het handiger om rustig te reageren.

Door het prettig te houden is de kans groter dat ze naar je toe komen als er iets mis loopt of als ze vragen hebben. Het is ook handig met hen te bespreken naar wie ze toegaan als ze niet naar jou als ouder of leerkracht durven/willen gaan! Is er dan iemand om hun verhaal kwijt te kunnen die ze vertrouwen? En bespreek hoe ze het aangeven: schrijven ze het liefst op een briefje dat er iets niet lekker gaat? Bellen ze het liefst? Praten ze er liever over?

Kortom: ga ervan uit dat kinderen en jongeren echt weleens fouten maken of problemen tegen komen. En niet alleen via hun telefoon! Maak met hen SAMEN alvast bewust een weg (de " als- er- wat- gebeurt- wat- dan- weg"). De kans is groter als kinderen/jongeren weten wat ze **kunnen** doen dit ook **gaan doen**.

Social Media? Hartstikke leuk! Maar.....BLIJF FF DENKEN

Voor leerkrachten en begeleiders:

In het filmpje gebruik ik het bord uit de methodiek "de cirkels van nabijheid" van Nynke Biegel-Slappendel. Deze methodiek is specifiek ontwikkeld voor kinderen met een lichamelijke of meervoudige beperking, maar erg goed toepasbaar bij ALLE kinderen en jongeren als het gaat om intimiteit.

De vragen die er gesteld worden zijn simpel: " met wie knuffel je?", " Wie groet je?" " Wie geef je een high five?" enz. Verdere vragen zijn gemakkelijk te verzinnen. Denk aan: " wie stuur je een foto?", " met wie spreek je af". Het geeft het inzicht dat je met onbekenden/heel beetje bekenden/vreemden eigenlijk NIKS doet. Dus ook op je telefoon niet! Toch?

<https://youtu.be/ldNW9D57WH8>

De film en dit begeleidend schrijven is tot stand gekomen met dank aan:

Sara
Twan
Madee Fleur
Coaching de Paardenblik
WelSaam Wageningen

Voor meer info: mail naar info@paardenblik.nl